

PROJEKTĄ REMIA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Jonavos krašto muziejuje startavo projektas „Nuo interpretacijos link tradicijos“

Jonavos krašto muziejus 2016 m. rugsėjo mėn. pradėjo vykdyti Lietuvos kultūros tarybos ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos dalinai finansuotą projektą „Nuo interpretacijos link tradicijos“. Projekto tikslas - skatinti Krašto muziejaus, rajono mokyklų ir seniūnijų dialogą integruojant etninės kultūros veiklas į formalaus ir neformalaus ugdymo procesą. Numatyti 66 edukaciniai užsiėmimai ir 18 paskaitų Jonavos rajono mokyklose, seniūnijose ir Jonavos krašto muziejuje, kuriuose dalyvaus per 700 moksleivių.

Projekto partneriai: Bukonių, Žeimių mokyklos – daugiafunkciai centrai, Abraomo Kulviečio, Barupės mokyklos, Upninkų, Panoterių Petro Vaičiūno pagrindinės mokyklos, Kulvos Vaikų dienos centras, visuomeninė organizacija „Užusalių bendruomenės centras“, Šilų seniūnija.

Tęstinis projektas

Didžiulis moksleivių susidomėjimas 2015 - 2016 mokslo metais Jonavos krašto muziejaus vykdytu projektu „Tradicinių amatų gaivinimas Jonavos rajone“ skatina tęsti pradėtą veiklą, ypatingą dėmesį skiriant socialinės rizikos šeimų vaikams. Susipažinę su senosiomis žvakių liejimo, keramikos, juostų audimo ir pynimo, margučių marginimo vašku, verbų rišimo technologijomis, šiaudinių sodų rišimo tradicijomis bei jų interpretacijomis šiuolaikiniame mene, kaimų ir miestelių mokyklų moksleiviai pajuto poreikį giliau domėtis viena ar kita tautodailės sritimi.

I projekto etapo veikla

Rugsėjo mėnesio edukaciniai užsiėmimai „Senosios keramikos amato rekonstravimas šiandien: akmens amžiaus pabaiga/ vėlyvieji viduramžiai“ pakvies lipdymu iš molio susidomėjusius moksleivius. Užsiėmimus ves ir paskaitas „Priešistorinės keramikos rekonstrukcija. Eksperimentinė archeologija Lietuvoje“ skaitys sertifikuota tautinio paveldo produktų gamintoja Vita Vaitkevičienė.

Spalio mėnesį projekto partneriams bus organizuojami įvairūs edukaciniai užsiėmimai: „Žvakių sukimas iš vaško plokštelės“, „Žvakių liejimas su forma“, „Žvakių liejimas pylimo būdu“. Krašto muziejaus darbuotojai šias veiklas vykdys Jonavos rajono mokyklose, Vaikų dienos centruose. Bitininkyste, žvakininkyste besidomintiems moksleiviams paskaitas „Bičių gyvenimo modelis“ skaitys Jonavos bitininkų draugijos pirmininkas Juozas Rimkus. Spalio mėnesį projekto partneriams bus pristatyta ir edukacinė programa „Laidotuvių papročiai Jonavos rajone“, kurioje pateikiama etnografinės ekspedicijos metu surinkta medžiaga.

Lapkričio mėnesį Jonavos krašto muziejuje bus eksponuojama kūrybinės grupės A - Twins kolekcijos „Archajiški sodai“ fotografijų paroda. Sieksime moksleivių dėmesį patraukti šiuolaikinės mados kūrėjų darbais. Paskaitų „Tautinio savitumo inspiracijos, integruotos modernioje madoje“ lektorius - kūrybinės grupės A- Twins narys Andrius Mašauskas. Moksleivius šį mėnesį nudžiugins ir kūrybinės dirbtuvės „Moderni Lietuva: etnotatuiruotės“.

Edukaciniai užsiėmimai „Kalėdinės girliandos vėrimas“, „Šiaudiniai eglutės žaislai“, „Kalėdų žvaigždė“, „Pynimas iš šiaudelių“ Jonavos rajono mokyklose, Vaikų dienos centruose vyks lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Užsiėmimus ves Jonavos krašto muziejaus darbuotojai. Taip pat gruodžio mėnesį numatyti užsiėmimai „Dekoratyviniai dirbiniai iš šiaudo“. Pynimo technologijų mokys sertifikuota tautinio paveldo produktų gamintoja Julija Šlajienė. Jonavos krašto muziejuje gruodžio mėnesį viešės etnoastronomas, fizikas, muziejininkas Jonas Vaiškūnas. Šio lektoriaus skaitomas paskaitas „Sodo sakralumas“ taipogi galės išgirsti projekto dalyviai.

II projekto etapo užsiėmimai

2017 metų sausio – gegužės mėnesiais numatyti edukaciniai lipdybos iš vaško, vytinių, rinktinių ir pintinių juostų, Vilniaus verbų rišimo, margučių marginimo vašku, vilnos vėlimo, tradicinių karpinių edukaciniai užsiėmimai. 2 – ajame etape bus pristatytos edukacinės programos: „Veltinio fenomenas: tradicija ir dabartis“, „Dai aš nuspirksiu aštrias žirkklas: tradiciniai ir vaizduojamojo meno karpiniai“, skaitoma paskaita: „Žemės menas per etninės kultūros prizmę“. Jonavos rajono mokyklose, seniūnijose bus organizuojamos kūrybinių darbų parodos, kuriuose projekto metu atliktus darbus demonstruos projekto dalyviai.

Etninė kultūra – kultūros pamatas

Sukaupta patirtis administruojant ir vykdant projektus leidžia daryti prielaidą, kad tradicine kultūra moksleiviai susidomi per modernius pavyzdžius, esančius jų aplinkoje, todėl projekto vykdymui numatyta pasitelkti ne tik sertifikuotus tradicinių amatų meistrus, bet ir šiuolaikinius menininkus, mados kūrėjus, kurie vertina liaudies meną, ieško idėjų kūrybai tradicinėje kultūroje. Nuo šiuolaikinių interpretacijų mene planuojama pereiti prie tradicinės kultūros ištakų.

Apie tradicinio meno svarbą rašė ir M.K.Čiurlionis: „Liaudies menas turi būti mūsų meno pamatas, iš jo turi iškilti savotiškas lietuviškas stilius, jis yra mūsų pasididžiavimas, nes tas gražumas, kurį turi savyj, yra grynas, savotiškas ir išimtinai lietuviškas“. Remdamiesi savosiomis tradicijomis, neprarasdami savo tautos savasties, būsimė išskirtiniai, unikalūs ir įdomūs kitiems. Išsaugoti savitumą, inovatyviai ir patraukliai perduoti tradicijas jaunajai kartai – mūsų pareiga.

Parengtos edukacinės programos, organizuojamos paskaitos, bus puiki paspirtis Jonavos rajono mokykloms, seniūnijoms, Vaikų dienos centrams organizuojant moksleivių laisvalaikį, turtinant ugdymo procesą, mažinant socialinę atskirtį, didinant vaikų pasitikėjimą savimi bei aplinka ir investuojant į jų ateitį. Jauki, kūrybinga projekto aplinka leis moksleiviams patirti kūrybos džiaugsmą, skatins susidomėjimą tautos papročiais, tautodaile ir stiprins etninį tapatumą.

Rasa Libienė, Jonavos krašto muziejaus etninės kultūros specialistė, projekto vadovė